

séia, che se faxéiva nêutte primma d'avéi finîo de mangiâ e de béive. Mi a-o contrâio, te l'ò za dîto, Denâ o sênto e o véddo a travêrso quélâ modestiscima espoziçión di sânti dónde òua te pôrto.

- I amiò con interèsse. In fòndo mæ mogê ascì...

- Inte quéllo tòcco de câza, in rivêa, gh'êi dêvo ancón avéi, i mæ sânti. Ma chi o sa inte che cànto da despénsa, sótta 'n muggio de pûa e inte che stâto!... Me pâ ch'a me l'â regalæ 'na nôstra parênte de Savónn-a: ma pôsso sba-liâmê. De segûo da primma no ghe l'avéiva: me l'are-gòrdo beniscimo. Fòscia mi êa tròppo picin e no aviéiva acapîo, no aviéiva saciùo còse fâne. Ma 'n giòrno, primma de fêste, l'ê arivòu 'na cascétta, a mæ nómme (e sto chi o l'êa za 'n avvenimêto) e ne sòn sciortîe, mæ moæ a e tiâva fêua, unn-a pe unn-a, adâxo, con delicatêssa desgheugên-dole da l'òeta inta quæ êan ingugéite, quélle figurinn-e âte çinque o sêi dîe, coloræ inte 'n mòddo ch'o me pâiva mâvegiòzo, da no poéilo inmaginâ ciù frêsko e ciù lùcido. A l'êa rôba d'Arbisêua, e no da ciù finn-a, s'intênde, no de quélâ travagiâ con gùsto; 'na còsa òrdenâia, de quélâ da tânto a-o muggio. Inta câza di mæ mesiâvi, 'na vòtta, mi avéiva visto bèn âtri sânti: âti o dóggio, scolpîi into légnò, co-i vestî de stòffa; òpera de çèrti artexén da nôstra tâera, e di quæ s'ê squæxi de segûo pèrso a ràzza.

Ma a mi còse m'inportâva? I mæ sânti êan nêuvi, òdoâvan ancón de vernîxe, e êan arivæ a mi, pròpio a mi. E coscì mi ciocâva e mân a ògnidùn ch'o sciortîva da-cascétta: a-i pastoî co-ê brâghe cûrte, rósci o maròn o giâni, co-ê cásêtte giânche, i scòsæ néigri o cò do cafè, e berétte in sce l'òegia, còmmè quélle di sardegnòlli in co-stùmme, di quæ mi gh'avéiva pe câza bèn bèn de carto-linn-e che n'avéivan mandòu i nôstri parénti d'Alghêro e d'Òristàn; a-e pastòe co-ê fâdétte lârge coloræ, co-i scòsæ riòndi in scê zenógge, i cazachìn vèrdi, celèsti, rósci, giâni, e trêsse néigre ò biònde co-o móccio, a-e vòtte alonghîe in sciò còllo giânco.

Fâcce ciæe, còmmè sò-u sò da Palestinn-a o no bruxésse ciù i môri, con çèrte lèrfe rósse, e màsche cò de rêuza, i nâzi sênsa pretéize, i éuggi a tésta do pontaiêu. E tûtti quélâ personâggi òfrîvan i sò regàlli... e no ghe n'êa un co-ê mân vêue: e chi in scê brâsse o in scê spâllo o portâva o bæ; giânca nêgia da màndra; chi sot'a-o brâsso, inte 'n cavagnìn, o mostrâva o pàn apénna-a desforòu; e e dònne, in sciâ tésta, in sciò sotésto, portâvan panê pin de êuve e de formâggi, primîçie da stâlla, do polâ e di òrtigeu. I tréi Rè Màggi, tûtti co-â corónn-a in sciâ tésta, co-i mantélli co-o strascìn... E dòppo vâcche, pègoe, âxi... e e cazétte co-i téiti de pàggia. E in sciâ fin a cabâna, a Madòna, o Sãn Giòxéppe, l'âze e o beu. A tóa a l'êa pinn-a e mi no a finîva ciù d'amiâ, de tocâ in sa e la... e ògni vòtta de-scrovîva nêuvi particolâri... e ògni scovèrta o l'êa 'n crîo de felicitæ.

Alò mæ moæ a no l'â avûo ciù pâxe e a s'ê dovûa méte a fâ o prézepio. A me l'â fæto inta mæ stânsia ch'a dâva in sce 'na gròssa terâssa in fâccia a-o mâ de dónde intrâva 'n'ònda de lûxe. Mancâva sto chi, mancâva quéllo. E tûtti in câza sòn stæti arolæ p'atrovâ quéllo che servîva. E coscì sòn arivæ a càrta bleu e e prîe pò-u sciùmme, l'èrba còcca, de ràmmè sêcche pe-i èrboi... e o papê de strâssa paciugòu de vèrde scûo, de vèrde ciæo, de maròn,

de néigro pe fâ i mònti. E in sciâ fin a fænn-a pe-a néive... e mæ moæ ch'a criâva de no stragiâne tròppa.

Mæ moæ!... In sce tûtto, l'aregòrdo ciù fòrte o l'ê pe lè: con che sotî, amòza capaçitæ, lè dònna, 'na sênplice dònna de câza, a preparâva, a metéiva a pòsto, a me dâva raxón in sce tûtto. A moæ zóvena co-o sò figgio picin. E còmmè, con che paròlle, lè a mostrâva a-o sò banbìn a poexîa do prézepio, inte 'n mòddo sênplice, nêtto, fon-déndola co-â poexîa da natûa e con quélâ da gènte ùmile ch'a vîve de ciù a contâtto co-â natûa mæxima. Coscì, a-o sòn da sò vòxe, tûtto o pigiâva lûxe, o diventâva movi-mêto, belêssa, vitta... e o no-o l'êa 'n zêugo, quéllo, de marionétti: o l'êa 'n mòndo vèu, intrêgo, ch'o respîava inta mæ stânsia, da-arênte a mi. E ògni vòtta ch'amiâva o mæ prézepio, mi vedéiva in sciò sèrio tûtto quéllo muggio de gènte mesçiâse, caminâ vèrso quélâ cabâna... vêua.

Vêua? ma perchê vêua? E mæ moæ a me spiegâva per-chê no se ghe poése méte o Banbìn... e quélâ séia (mi êa tròppo picin p'andâ a-a Mèssa de mêzanêutte) mi no què-tâva scinn-a quânde no foise vegnùo o momêto... O l'êa 'n momêto primma d'andâ a dormî. Mæ moæ a l'andâva a-arvî 'na càntia do sò comò, inta sò stânsia e a pigiâva o Banbìn de porcelânn-a, beliscimo, ch'a ghe l'avéiva da primma, regâlo de 'na lâlâ mónega. A o pigiâva còmmè 'na moæ a peu pigiâ o so banbìn e, con divoçión, a-o me-téiva inta chinn-a de pàggia e a-o crovîva co-in lenseu picin de pissò. Alò se isâva mæ poæ ascì. A l'êa pròpio 'na çeimònia. Tûtti tréi se cegâvimo in sciâ cabâna dónde tûtto o l'êa in òrdine: o letin de pàggia, a Madòna in an-scètæ, co-â corónn-a de stêlle in gîo a-a tésta. O Sãn Giò-xéppe 'n pitin rédeno, l'âze e o beu, un de sa e un de la p'ascadâ o Banbìn co-o sò sciòu cado. Misso o Banbìn òua sci che l'êa Denâ, pe tûtti noiâtri. S'açendéiva 'n se-xendê, se dixéiva e preghêe e se cangiâvimo i aogúrri. In momêto dòppo mi za dormîva, vegiòu da quéllo lumìn do mæ prézepio...

Èh, cào amîgo, quânti ànni l'ê pasòu, da alò!

- E ancón ti te comêuvi... Ma no sémmo ancón arivæ? Dónde diào sòn sti sânti? Vêuggio acatâli mi ascì... se l'ascòrdan l'èrbo... se l'ascòrdan!

Questo brano è tratto da:

“Paesi e uomini di Liguria, di Arrigo Fugassa”

Edizione Le Fonti – Genova (1936)

Traduzione in Lingua Genovese: Enrico “Rico” Carlini

